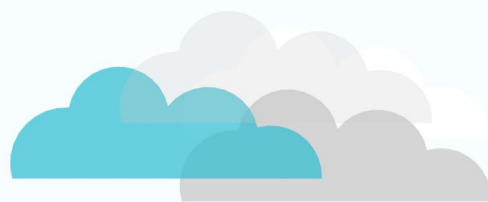

RAPORT

Komiteti për Monitorimin e Kartës së Qytetit

KARTA E QYTETIT

"E DREJTA MBI QYTETIN E PRIZRENIT"

QERSHOR, 2021

RAPORT

Komiteti për Monitorimin e Kartës së Qytetit

KARTA E QYTETIT

"E DREJTA MBI QYTETIN E PRIZRENIT"

QERSHOR, 2021

PËRMBAJTJA

KARTA E QYTETIT - HYRJE	3
1.0 MONITORIMI I ANGAZHIMEVE DHE VEPRIMEVE TË KOMUNËS SË PRIZRENIT RRETH PËRMBUSHJES SË DISPOZITAVE TË KARTËS SË QYTETIT	4
1.1 QEVERISJA E MIRË	4
1.2 PJESËMARRJA E QYTETARËVE DHE GJITHËPËRFSHIRJA	5
1.3 REFORMIMI URBAN	6
1.4 TË DREJTAT E NJERIUT	6
1.5 TË DREJTAT E QYTETARËVE PËR ÇASJE NË DOKUMENTACION PUBLIK DHE INFORMIM	7
1.6 BARAZIA GJINORE	7
1.7 QËNDRUESHMËRIA MJEDISORE	8
1.8 SIGURIA PUBLIKE	8
1.9 ZHVILLIMI I QËNDRUESHËM URBAN	8
1.10 SHËRBIME SOCIALE DHE SHËNDETËSORE TË KËNAQSHME PËR QYTETARËT	9
1.11 KULTURA DHE TRASHËGIMIA KULTURORE	11
2.0 TAKIMET KONSULTATIVE ME PËRFAQËSUESIT E GRUPEVE TË KOMUNITETIT TË SPECIFIKUARA SIPAS KARTËS SË QYTETIT	12
KONKLUZA	15
PËR EC	16

Raport i monitorimit dy vjeçar nga **Komiteti për Monitorimin e Kartës së Qytetit**

Kuvendi i Komunës së Prizrenit, në mbledhjen e rregullt të datës 26 Tetor 2018, me propozim të OJQ "EC Ma Ndryshe", miratoi Kartën e Qytetit, ndërsa më 27 Mars 2019 u emërua Komiteti i përbashkët për "Kartën e Qytetit" me përfaqësim nga 4 anëtarë të KK-së dhe 4 aktivistë të shoqërisë civile.

Karta e Qytetit si dokument është miratuar dhe aprovuar me qëllim që të promovojë dhe të fuqizojë të drejtat e njeriut për të gjithë qytetarët e Komunës së Prizrenit, në kuadër të menaxhimit të përgjithshëm të qytetit. Vlerat të cilat i promovon ky dokument fokusohen në: 1. Dinjitetin e qytetarëve, 2. Lirinë, Barazinë dhe Mos diskriminimin, 3. Pjesëmarrjen e qytetarëve dhe gjithëpërfshirjen në politikat publike të Komunës, 4. Qëndrueshmërinë sociale dhe mjedisore si dhe 5. Bashkëpunimin dhe solidaritetin mes qytetarëve si dhe të Komunës me qytetarët dhe anasjelltas.

Ndër të drejtat themelore mbi Qytetin e Prizrenit, dokumenti specifikon: Të drejtën mbi Qytetin; Të drejtën për pjesëmarrje; Të drejtën për siguri publike; Të drejtën për shërbime të qasshme publike; Të drejtën për informim; Të drejtën për zhvillim të qëndrueshëm urban; Të drejtën për strehim dhe shërbime sociale; Të drejtën kulturore; Të drejtën lidhur me trashëgiminë kulturore[1].

Bazuar në këto parime dhe të drejta në bazë të të cilave është përpiluar dokumenti Karta e Qytetit, Komiteti për mbikqyrjen e tij, në përbërje të: Flaka Xërxa Beqiri (Kryesuese), Mybexhele Zhuri, Rreze Hoxha, Ilir Gashi, Mimoza Çeku – Rogova, Elmedina Dorambari dhe Nuhi Salihu, nxjerr këtë raport dy vjeçar i cili mëton evaluimin e zbatimit të Kartës së Qytetit nga Komuna e Prizrenit, respektivisht organet përgjegjëse të ngarkuara sipas Kartës.

Ky raport është i bazuar në (1) monitorimin e vazhdueshëm të veprimeve dhe angazhimeve konkrete të Drejtorive Komonale të Komunës së Prizrenit si dhe poashtu në (2) takimet konsultative me përfaqësuesit e grupeve të komunitetit të specifikuar sipas Kartës së Qytetit.

[1] Për më shumë mbi të drejtat e listuara mund të referoheni në dokumentin KARTA E QYTETIT "E DREJTA MBI QYTETIN E PRIZRENIT"

1.0

MONITORIMI I ANGAZHIMEVE DHE VEPRIMEVE TË KOMUNËS SË PRIZRENIT RRETH PËRMBUSHJES SË DISPOZITAVE TË KARTËS SË QYTETIT

Bazuar në vëzhgimin dhe monitorimin e institucioneve relevante në kuadër të Komunës së Prizrenit, Komiteti i Kartës së Qytetit ka vërejtur këto angazhime, veprime por edhe ngecje sa i përket përmbushjës së të drejtave të listuara në kuadër të Kartës së Qyteitit.

1.1 QEVERISJA E MIRË

Komuna e Prizrenit ka ngecur në një qeverisje të drejtë, transparente dhe demokratike sa i takon operimit me drejtorë ndaj të cilëve Prokuroria Themelore e Prizrenit ka ngritur aktakuza, edhe pse Kryetari i Prizrenit, Mytaher Haskuka, ka bërë ndërrimin e disa prej tyre. Lidhur me këtë ka patur reagime edhe nga shoqëria civile, konkretisht EC Ma Ndryshe.

Drejtorët me aktakuza:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,704#.YPgKQOgzaUl>

Lidhur me mangësitë në qeverisjen e mirë, ka patur poashtu reagime edhe për mënyrën jo transparente të ndarjes së subvencioneve, posaçërisht nga DKRS, nga e cila drejtori kanë munguar informatat e plota për publikun lidhur me shumën dhe specifikat tjera të përfituesve, informata të cilat do të rrisnin transparencën komunale.

Ndarja e subvencioneve në mënyrë jo transparente:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,729#.YDOotOhKiUk>

Megjithatë, ka patur edhe angazhime rreth rritjes së kualitetit në qeverisje dhe në shërbime ndaj qytetarëve, dhe atë përmes draftimit të rregullore për taksa dhe tarifa për eliminimin e pagesave administrative të pa nevojshme dhe jo-ligjore; largimin e provizionit për pagesat komunale që kapin shifrën në vlerë deri në 9.99 euro; zvogëlimin e normave tatimore për vitin 2021 etj.

Draft rregullore per taksa dhe tarifa:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/draft-rregullorja-per-tarifa-dhe-taksa-komunale-prezantohet-para-audiencave-me-interes-dhe-qytetareve/>

Pagesat deri 9.99 euro lirohen nga provizioni:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/pagesat-komunale-deri-ne-9-99-euro-nga-nje-marsi-2021-lirohen-nga-provizioni-bankar/>

Zvogëlimi i normave tatimore për vitin 2021:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/nees/komuna-ndihmon-qytetaret-duke-zvogeluar-normat-tatimore-per-vitin-2021/>

Një element i rëndësishëm në rritjen e transparencës ndaj qytetarëve mund të cilësohet ftesa e Komunës së Prizrenit për të pranuar kërkesa për buxhetin 2021, ku qytetarëve u janë dhënë disa alternativa për t'i paraqitur kërkesat e tyre, në përshtatshmëri me situatën pandemike (duke u dhënë mundësi që ato ti bëjnë edhe online bazuar në disa modalitete dhe platforma).

Pranimi i kërkesave për buxhetin 2021:

<https://kk.rks->

[gov.net/prizren/nees/%f0%9d%90%8a%f0%9d%90%a8%f0%9d%90%a6%f0%9d%90%ae%f0%9d%90%a7%f0%9d%90%9a-%f0%9d%90%9e-%f0%9d%90%8f%f0%9d%90%ab%f0%9d%90%a2%f0%9d%90%b3%f0%9d%90%ab%f0%9d%90%9e%f0%9d%90%a7%f0%9d%90%a2%f0%9d%90%ad/](https://kk.rks-gov.net/prizren/nees/%f0%9d%90%8a%f0%9d%90%a8%f0%9d%90%a6%f0%9d%90%ae%f0%9d%90%a7%f0%9d%90%9a-%f0%9d%90%9e-%f0%9d%90%8f%f0%9d%90%ab%f0%9d%90%a2%f0%9d%90%b3%f0%9d%90%ab%f0%9d%90%9e%f0%9d%90%a7%f0%9d%90%a2%f0%9d%90%ad/)

1.2 PJESËMARRJA E QYTETARËVE DHE GJITHËPËRFSHIRJA

Komuna e Prizrenit ka ndërmarë disa veprime konkrete për të rritur pjesëmarrjen e qytetarëve dhe gjithëpërfshirjen, edhe pse të njëjtat nuk kanë rezultuar të mjaftueshme bazuar në gjendjen aktuale sa i takon faktorit të pjesëmarrjes qytetare dhe gjithëpërfshirjes (bazuar në të dhënat e mbledhura nga takimet me grupet e nënpërfaqësuar të komunitetit: për më shumë në pjesën e dytë të raportit).

Në rradhën e angazhimeve që shënojnë progres në përmbushjen e kësaj të drejte të specifikuar me Kartën e Qytetit mund të llogaritet projekti i përbashkët në mes UN-Habitat dhe EC Ma Ndryshe me qëllim të intervenimeve direkte në hapësira publike përmes planifikimit urban me pjesëmarrje, praktikisht metodologjisë MINECRAFT, bllok-pas-blloku. Rigjenerimit të hapësirave publike në kuadër të këtij projekti i ka paraprirë një varg diskutimesh publike si dhe punëtoritë dy-ditore. Finalizimi i këtij procesi është shënuar me implementimin e parkut në Lakuriq.

Punëtoritë për dizajnim të hapësirave publike:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,601#.YDOnQ-hKiUk>

Parku në Lakuriq:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,735#.YD0pPOhKiUk>

Poashtu në kuadër të angazhimit për pjesëmarrje publike, mund të ceket organizimi i takimit më qytetarë me ç'rast Kyretari i Komunës së Prizrenit, Mytahir Haskuka ka prezentuar para qytetarëve Raportin e Punës së Komunës së Prizrenit gjatë vitit 2020.

Takim me qytetarë për raportin 1 vjeçar:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/puna-nje-vjecare-e-komunes-son-e-zbardhet-para-qytetareve/>

Lidhur me gjithëpërfshirjen dhe involvimin e të gjitha grupeve të komunitetit në proceset që ndërliken me të drejtën ndaj qytetit, si rast pozitiv mund të shënohet aktiviteti i Komunës për shpërndarjen e mirënjohjeve dhe shpërblimeve për nxënësit me nevoja të veçanta, pjesë e projektit “Edhe unë jam në mesin tuaj”.

Mirënjohe dhe shpërblime për nxënësit me nevoja të veçanta:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-ndane-mirenjohje-dhe-shperblime-per-nxenesit-me-nevoja-te-vecanta/>

Gjithashtu, nëpërmjet Drejtorisë së Administratës, si dhe Njësisë për të Drejtat e Njeriut dhe Barazisë Gjinore, janë punësuar 5 persona me nevoja të veçanta, angazhimi i tyre ishte për një kohëzgjatje prej 3 muajve.

Punësimi i 5 personave me nevoja të veçanta për 3 muaj:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-puneson-pese-persona-me-nevoja-te-vecanta/>

1.3 REFORMIMI URBAN

Kryetari i Komunës së Prizrenit, Mytahir Haskuka së bashku me drejtorin e Drejtorisë së Urbanizmit dhe Planifikimit Hapësinor, Beni Kizolli dhe kryetarin e Asociacionit të Arkitektëve të Kosovës, Masar Dushi, kanë nënshkruar një marrëveshje bashkëpunimi, përmes së cilës do të mundësohet përfshirja e arkitektëve profesionalë në procesin e regjenerimit të urave dhe hapësirave përcjellëse në të dy anët e Lumbardhit. Sidoqoftë, bazuar në konsultimet me profesionistë dhe akterë të shoqërisë civile, ky proces nuk është qartësuar ende mjaftueshëm për opinionin publik.

Regjenerimi i urave dhe hapësirave përcjellëse në të dy anët e Lumbardhit:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/regjenerohen-urat-dhe-hapesirat-percjellese-ne-te-dy-anet-e-lumbardhit/>

Gjithashtu, në rradhën e nismave për reformim urban mund të potencohet angazhimi mbi hartimin e dokumentit "Harta Zonale e Komunës së Prizrenit 2020-2028" i cili ka qenë i hapur për diskutim publik.

Harta zonale:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/harta-zonale-e-komunes-sone-2020-2028-del-ne-diskutim-publik/>

Drejtorja e Inspektorateve ka bërë largimin e billbordeve (tabelave reklamuese), të vendosura në pjesë të ndryshme të qytetit, pa leje të organeve kompetente komunale. Aksionet e tilla janë ndërmarë edhe viteve tjera në QHPz por nuk kanë patur sukses. Forma të ndryshme të reagimit ka patur edhe nga shoqëria civile. Konkretisht EC ka realizuar edhe një hulumtim lidhur me shenjzimin kaotik në QHPz.

Largimi i reklamave të vendosura në HP pa leje:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-largon-reklammat-e-vendosura-ne-hapesirat-publike-pa-leje/>

1.4 TË DREJTAT E NJERIUT

Komuna e Prizrenit i është bashkuar fushatës kundër dhunës në baza gjinore duke organizuar debat me temën "E drejta mbi trashëgiminë në pronë, dhe dhuna në familje". Ky aksion mbetet simbolik, krahasuar me mungesën në të drejtat themelore me të cilat përballen grupet e nënpërfaqësuar të komunitetit në kuadër të Komunës së Prizrenit (pjesa e dytë e raportit).

1.5 TË DREJTAT E QYTETARËVE PËR ÇASJE NË DOKUMENTACION PUBLIK DHE INFORMIM

Komuna e Prizrenit, vrojtuar nga shoqëria civile, ka ngecur në ofrimin e çasjes në dokumentacione publike. Konkreitsht EC ka konsideruar se praktika e mos ofrimit të çasjes në dokumentin publik përmes zvarritjeve të panevojshme bie ndesh me zotimet e Qeverisë komunale të Prizrenit për transparencë radikale dhe shkel standardet e llogaridhënies ndaj publikut. Në reagimin e kësaj organizate, qështje të ngjajshme janë shfaqur me DUPH duke mos ofruar dokumentet e kërkuara apo edhe duke ofruar përgjigje gjysmake. Pozitive mund të vlerësohet praktika e ofruar për dërgimin e kërkesave në mënyrë elektronike, pa patur nevojë që të protokolohen.

Reagim nga EC:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,652#.YD0n10hKiUk>

Mirëpo, Komiteti i Kartës së Qytetit është përballur edhe vetë me vështirësi për të patur çasje në informim dhe dokumentacion publik, ku së fundmi ka marrë përgjegje vetëm nga pesë drejtori (në mesin e 13 gjithsesjt) lidhur me plotësimin e pyetësorit për evaluimin e funksionimit të Kartës së Qytetit, duke dëshmuar në këtë mënyrë një jo-gadishmëri institucionale për të qenë të hapur për qytetarët.

1.6 BARAZIA GJINORE

Barazia gjinore mbetet ndër çështjet me më së paku prioritet nga Komuna e Prizrenit (bazuar në përgjigjet e pjesës së dytë të raportit), duke injoruar edhe kërkesat për aprovimin e kodit buxhetor. Nuk mungojnë nisma simbolike, të cilat janë të izoluara dhe në ndihmë vetëm për rastet e veçanta.

Vlen të theksohet poashtu angazhimi i Drejtorisë për Financa dhe zyres për barazi gjinore në bashkëpunim me OSBE-në për realizimin e Buxhetimit të ndjeshëm gjinor, si pjesë përbërëse e procesit të planifikimit, realizimit dhe monitorimit të projekteve komunale, fillimisht tek subvencionimet.

Gjithashtu, Kryetari i Komunës së Prizrenit, Mytahir Haskuka, së bashku me Shqipe Breznica, nga organizata gjermane “Help” në Kosovë, nënshkruan një marrëveshje bashkëpunimi, përmes së cilës 30 biznese të udhëhequra nga gratë në Prizren që operojnë në fushën e Efiçencës së Energjisë, do të përfitojnë subvencione, me qëllim të përforcimit të biznesit të tyre.

Bizneset që udhëheqen nga grate dhe që operojnë në fushën e efiçencës:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/bizneset-qe-udheheqen-nga-grate-dhe-operojne-ne-fushen-e-eficences-se-energjisë-do-te-perfitojne-subvencione-2/>

1.7 QËNDRUESHMËRIA MJEDISORE

Me rastin e shënimit të Ditës Botërore të Shpendëve Shtegtarë, organizata “Wildlife – Albanian Photographers”, me përkrahjen e Komunës së Prizrenit, ka organizuar ekspozitën fotografike me temë: Shpendët shtegëtarë (migrues).

Ekologjia e shpendëve migrues përmes fotografive:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/ekologjia-e-shpendeve-migrues-permes-fotografive-shpaloset-nga-09-deri12-tetor-tek-sheshi-i-lidhjes/>

1.8 SIGURIA PUBLIKE

Komiteti i Kartës së Qytetit, në bazë të lajmeve të publikuara nga KK, ka gjetur se siguria publike vazhdon të mbetet shqetësim në Komunën e Prizrenit, me theks në sigurinë rreth shkollave.

Kërkohet patrullimi më i shpeshtë i policisë afër shkollave:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-kerkon-patrullime-policore-me-te-shpeshta-ne-afersi-te-shkollave/>

Komiteti poashtu ka shënuar faktin se Këshilli Komunal për Siguri në Bashkësi ka vazhduar me takime të rregullta për të diskutuar për situata ta ndryshme që prekin komunitetin.

Këshilli komunal për Siguri në Bashkësi:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/keshilli-komunal-per-siguri-ne-bashkesi-diskuton-situaten-e-krijuar-nga-pandemia-covid-19-dhe-zbatimin-e-rekomandimeve-te-ikshpk-se/>

Ndër zhvillime të tjera mund të potencohen dhënja në shfrytëzim e pronës komunale në Sheshin e Lidhjes për Policinë e Kosovës, me qëllim të operimit sa më të lehtë në qytet si dhe nisma për rrënimin e objekteve me rrezikshmëri për qytetarët.

Ofrimi i zyres Policisë për operim në qendër të qytetit:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-i-ofron-zyre-policise-per-operim-ne-qender-te-qytetit/>

Rrënimi i objekteve me rrezikshmëri për jetën e qytetarëve:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/objektet-me-rrezikshmeri-per-jeten-e-qytetaretve-rrenohen/>

1.9 ZHVILLIMI I QËNDRUESHËM URBAN

Në rradhën e angazhimeve/nismave (simbolike) për zhvillim të qëndrueshëm urban, me theks në transportin publik të çashtëm dhe një mjedis më të përshtatshëm, hapësira publike gjithëpërfshirëse, përmirësim të cilësisë së ajrit, menaxhim të mbeturinave dhe çështjeve të tjera që ndërlidhen me mjedisin, mund të veçohen:

Realizimi i Parkut në Lakuriq:
<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,735#.YD0pPOhKiUk>

Shtegu i biçikletave/ Doënhill me gjetësi prej 10km:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/perurohet-faza-e-dyte-e-shtegut-malor-te-bicikletave-me-gjatesi-mbi-10-km/>

Shenimi i Ditës Botërore të Mjedisit në bashkëpunim me Ministrinë e Ambientit dhe organizatën Let's do it Kosova:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/me-shume-aktivitete-komuna-jone-shenoi-diten-nderkombetare-te-mjedisit-jetesor/>

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/jetesimi-i-ambientit-dhe-eleminimi-i-deponive-ilegale-moto-ta-pastrojme-prizrenin/>

Mbjellja e luleve dekorative në hapësirat publike në qytetin e Prizrenit:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/gjelberim-dhe-lule-sa-me-shume-ne-hapesirat-publike-te-komunes-sones/>

Pastrimi i rrugëve nga hedhurinat dhe deponitë ilegale të mbushura me mjete inerte dhe mbeturina të ndryshme:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/pastrohen-rruget-nga-hedhurinat-ilegale/>

Pastrimi dhe rregullimi i disa hapësirave publike në Komunën e Prizrenit:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/pastrohen-hapesirat-e-gjelberta-qytetaret-mund-te-pushojne-dhe-freskohen-cilesishte/>

Pastrimi dhe dezinfektimi i rrugëve në fshatra të ndryshme të komunës:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/pastrohen-dhe-dezinfektohen-rruget-ne-fshaterat-e-komunes-sones/>

Mbjellja e bimëve dekorative me rastin e 22 vjetorit të Epopesë së UÇK-së:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-mbjelle-59-bime-dekorative-aromatike-ne-nderim-te-deshmoreve-te-kombit/>

Pastrimi i Lumbardhit dhe largimit të mbeturinave përreth shtratit të tij:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/pastrohet-lumbardhi-nga-mbeturinat-dhe-hedhurinat/>

Organizimi i punëtorisë në kuadër të projektit “Përkrahje për një Prizren të Qëndrueshëm – Projekti për inicimin e Veprimeve të Duhura Kombëtare për Zbutje Urbane”:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/prizreni-i-gjelber-prioritet-i-komunes-sones/>

1.10 SHËRBIME SOCIALE DHE SHËNDETËSORE TË KËNAQSHME PËR QYTETARËT

Në rradhën e angazhimeve/nismave për përmirësim të shërbimeve sociale dhe shëndetësore, Komiteti i Kartës së Qytetit ka veçuar:

Realizimin e dy shërbimeve të reja në nivel komunal nga Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare, “Holteri” dhe “Ergometria”

“Holteri” dhe “Ergometria”:
<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/sherbime-te-reja-shendetesore-holteri-dhe-ergometria-te-cilat-shfrytezohen-per-diagnostikimin-e-semundjeve-te-zemres/>

Realizimi i 20 shtëpive për familjet skamnore, projekt që bazohet në marrëveshjen me shoqatën Jetimat e Ballkanit për vitin 2021.

20 shtëpi për familjet skamnore:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/njezete-shtepi-te-reja-per-familjet-skamnore-pa-strehim/>

Realizimi i testeve të shpejta (rapide) antigjen për Covid-19 në shëndetësinë primare.

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/shendeti-i-qytetareve-prioritet-yeni-testet-te-shpejta-antigjen-per-covid-19-behen-ne-shendetesine-primare/>

Ndihma e ofruar për familjet në nevojë përmes ofrimit të materialit ndërimor nga DPMS.

Ndarja e materialit ndërtimor:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-ndihmon-qytetaret-ne-permiresimin-e-kushteve-te-banimit/>

Funksionalizimi i shërbimit geriatrik për herë të parë në Komunën e Prizrenit, për të moshuarit që kanë nevojë për ndihmë mjekësore por nuk kanë mundësi të vijnë deri në Qendrat e Mjekësisë Familjare.

Shërbimi Geriatrik:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/per-here-te-pare-ne-kosove-komuna-e-prizrenit-ofron-sherbimin-geriatrik%e2%80%8b/>

Shpërndarja e pakove ushqimore dhe higjienike nga Drejtoria për Punë dhe Mirëqenie Sociale për 2600 familje të komunës së Prizrenit nga skema sociale.

Ndihma me pako ushqimore:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/komuna-ndihmon-qytetaret-ne-nevoje-me-pako-ushimore-dhe-higjenike/>

Mundësia e realizimit të analizës së vitaminës D, B dhe B12, si dhe analizat e heliobakterieve në Qendrën Kryesore të Mjekësisë Familjare.

Analizat e vitaminës D, B, B12 dhe Heliobakterieve:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/analizat-e-vitamines-d-b-b12-dhe-heliobakterieve-kryhen-ne-qkmf-e/>

Ofrimi i shërbimit të analizave të tumor markerëve, që mundëson identifikimin e hershëm të të gjitha llojeve të kancerit, në kuadër të shënimit të Ditës Botërore të Luftës Kundër Kancerit.

Analizat e tumor markerëve:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/analizat-e-tumor-markereve-tash-ofrohen-ne-qkmf-e/>

Ndërtimi i ambulancës së re në fshatin Lubizhdë e Prizrenit.

Ambulanca e re në fshatin Lubizhdë:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/perurohet-ambulanca-e-re-ne-fshatin-lubizhde/>

1.11 KULTURA DHE TRASHËGIMIA KULTURORE

E drejta për trashëgiminë kulturore mbetet ndër më të cenuarat sa i përket përmbushjes së dispozitave të Kartës së Qytetit. Ndërtimet pa leje kanë vazhduar në kuadër të Qendrës Historike të Prizrenit, përderisa hulumtimet mbi funksionimin e institucioneve të ndryshme në kuadër të këtij fushëveprimi nxjerrin në pah shumë sfida. Ndër të tjera, mbetet në pikëpyetje edhe funksionalizimi apo jo i Zyres së QHPz. Për këto dhe shqetësime të tjera rreth trashëgimisë kulturore ka patur reagime edhe nga shoqëria civile.

Mosfunksionalizimi i zyrës së qendrës historike:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,728#.YDOo60hKiUk>

Ndërtimet pa leje brenda QHPz:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,732#.YD0pHuhKiUk>

Sfidat e shumta të trashëgimisë kulturore në Komunën e Prizrenit:

<https://ecmandryshe.org/?page=1,17,739#.YD0pruhKiUk>

Sidoqoftë, janë disa nisma të angazhimeve të cilat mund të listohen me ndikim në mbrojtjen dhe promovimin e trashëgimisë kulturore:

Kryetari i Komunës së Prizrenit Mytaher Haskuka, së bashku me ambasadorin e Republikës së Turqisë në Kosovë, Cagri Sakar dhe kryetarin e Kryesisë së Këshillit Turk në Kosovë, Savas Yanar, kanë bërë përrurimin e renovimit e oborrit të “Namazxhahut”.

Renevohet oborri i “Namazxhahut”:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/renovohet-oborri-i-namazxhahut-objekt-i-trashegimise-kulturore/>

Kryetari i Komunës së Prizrenit, Mytaher Haskuka dhe drejtoresha e Drejtorisë së Zhvillimit Ekonomik dhe Turizmit, Sevil Limani-Kazaz, kanë organizuar aktivitetin “Dimri Kulturor” i cili është mbajtur në sheshin Shatërvan në kuadër të festave të fundvitit.

Dimri kulturor:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/dimri-kulturor-mirepret-qytetaret-dhe-bashkeatdhetaret-ne-sheshin-shatervan/>

Në Muzeun Kombëtar të Kosovës është nënshkruar Plani i Menaxhimit të Qendrës Historike të Prizrenit dhe Plani i Menaxhimit për Kalanë e Prizrenit.

QHP dhe Kalaja me plan menaxhimi të formalizuar ne MKRS:

<https://kk.rks-gov.net/prizren/news/qendra-historike-e-prizrenit-dhe-kalaja-me-plan-menaxhimi-te-formalizuar-me-mkrs-ne/>

Është bërë instalimi i ri i ndriçimit në Urën e Gurit.

Ndriçimi i Urës së Gurit:

<https://kk.rks.gov.net/prizren/news/kryetari-i-komunes-se-prizrenit-mytaher-haskuka-dhe-drejtoresha-drejtorise-se-turizmit-dhe-zhvillimit-ekonomik-sevil-kazaz-kane-bere-lansimin-e-projektit-ndricimi-i-ures-se-gurit/>

Drejtorja e Turizmit dhe Zhvillimit Ekonomik ka realizuar kursin e filigranit, i cili ka për qëllim aftësimin profesional të të rinjve në zejen e filigranit dhe ruajtjen e vlerave artizanale të vendit.

Kursi për filigran:

<https://kk.rks.gov.net/prizren/news/ftojme-qytetaret-te-aplikojne-ne-kursin-per-perpunimin-e-filigranit/>

Drejtorja e Turizmit dhe Zhvillimit Ekonomik ka organizuar aktivitete të ndryshme kulturore në kuadër të verës kulturore “Prizreni 2019”.

Aktivitetet e verës kulturore 2019:

<https://kk.rks.gov.net/prizren/news/aktivitetet-e-veres-kulturore-prizreni-2019/>

2.0 TAKIMET KONSULTATIVE ME PËRFAQËSUESIT E GRUPEVE TË KOMUNITETIT TË SPECIFIKUARA SIPAS KARTËS SË QYTETIT

Me qëllim të evaluimit të gjendjes pas funksionimit dy vjeçar të Kartës së Qytetit, Komiteti ka realizuar një seri takimesh me grupet e nënpërfaqësuar të komunitetit, të specifikuar sipas Kartës së Qytetit, duke përfshirë këtu: të rinjtë, gratë, të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara, komunitetin e kulturës dhe sportit. Me të gjitha këto grupe ka realizuar një pyetësor duke u referuar në qëndrime të caktuara të specifikuar në Kartën e Qytetit, dhe duke vlerësuar në këtë mënyrë nëse ka ndonjë përmirësim të kërkesave/shqetësimeve të parashtruara gjatë procesit të hartimit të Kartës së Qytetit, dy vite më parë.

Fatkeqësisht, të dhënat e dalura nga pyetësori pasqyrojnë një realitet jo të kënaqshëm sa i përket përmbushjes së të drejtave themelore të listuara në kuadër të Kartës së Qytetit.

Përfaqësuesit e grupeve të komunitetit janë përgjigjur se:

- Qytetarët nuk gëzojnë aspak apo gëzojnë mesatarisht të drejtat e tyre në raport me qytetin
- Pjesëmarrja e qytetarëve në proceset vendimarrëse të Komunës së Prizrenit është nën nivelin e dëshirueshëm
- Grupet e marginalizuara (PAK, të rinjtë, të moshuarit, gratë, grupet minoritare, etj) nuk i gëzojnë aspak të drejtat e tyre në raport me qytetin
- Komuna e Prizrenit ka treguar angazhim minimal dhe me raste mesatare sa i përket përmirësimit të sigurisë publike në dy vitet e fundit
- Qytetarët nuk gëzojnë aspak apo gëzojnë mesatarisht të drejtën e informimit mbi aktivitetet financiare dhe administrative të Komunës së Prizrenit
- Komuna nuk është duke ofruar qasje efektive dhe transparente për të gjithë qytetarët në informata dhe dokumente publike

- Komuna nuk është duke inkurajuar (apo është duke e bërë vetëm formalisht) debate publike, shkëmbim idesh dhe informatash për qytetarët e Prizrenit
- Komuna ka bërë angazhim minimal me qëllim të promovimit të zhvillimit të qëndrueshëm urban
- Kërkohet ende shumë angazhim në përmirësimin e: transportit publik të qashtëm për të gjithë; hapësirave publike të mjaftueshme dhe të qashtëme; ndërtimit të kontrolluar dhe me dispozita ligjore; promovimit të mjedisit të shëndoshë urban; përmirësimit të infrastrukturës fizike dhe sociale; mbrojtjes dhe promovimit të trashëgimisë kulturore etj.
- Qytetarët gëzojnë mesatarisht të drejtën për strehim dhe shërbime sociale
- Komuna ka treguar angazhim minimal dhe me raste mesatar në promovimin e agjendës kulturore të qytetit të Prizrenit
- Komuna ka treguar angazhim minimal dhe me raste mesatar në mbrojtjen dhe promovimin e trashëgimisë kulturore

Nga përfaqësuesit e grupeve të komunitetit të intervistuar (përfshirë këtu: Antigona Shestan/OPMDK, Donat Nixha/Kuvendi i të rinjëve, Indira Elshani/Komuniteti i grave RAE, Mimoza Rugova/Doën Syndrome Kosova, Alajdin Haskuka dhe Musa Jorgaxhi/ Organizata e Pensionistëve dhe Invalidëve të Punës, Valtida Shukriu/Grupi i grave FEMaktiv, Visar Haxhifazliu/ Rrjeti i Organizatave të Kultrës, Zejxhane Celina/ Shoqata e Zejtarëve dhe Afaristëve Prizren, Dren Marseli/Menaxher i Klubit Bashkimi) janë ri-adresuar shqetësimet pothuajse të njëjta sikurse në takimet konsultative gjatë hartimit të Kartës së Qytetit, duke nxjerr në pah faktin që gjatë këtyre dy viteve nuk është punuar shumë në adresimin dhe mënjanimin e tyre.

Ndër shqetësimet e listuara, të ndara respektivisht në grupet e komunitetit të specifikuar në Kartën e Qytetit, veçohen:

TË RINJTË: E drejta për informim; Transparenca dhe llogaridhënja e pushtetit lokal; Shërbime të mira publike; Hapësira publike multifunkionale dhe të qashtëme për të gjithë; Ndërtimi i një qendre rinore të mirëfilltë; Përmirësimi i shërbimit parësor mjekësor; Rritja e pjesëmarrjes në vendimmarrje; Rritja e pjesëmarrjes në të gjitha fazat e planifikimit hapësinor; Respektimi i të drejtës për liri të lëvizjes, sidomos për PAK; Avancimi i transportit urban; Shtimi i sigurisë publike; Respektimi i parimit të barazisë gjinore; Respektimi i të drejtave të fëmijëve; Infrastrukturë e mirë edukativo-arsimore; Përmirësim i ofertës turistike të qytetit.

GRATË: Përmirësimi i sigurisë publike; Zbutja e ndotjes akustike në qytet; Sigurimi i përfaqësimit dhe pjesëmarrjes së grave në ekzekutivin lokal dhe në hartimin e politikave publike; Krijimi i institucioneve parashkollore publike; Shtimi i hapësirave rekreative-argëtuese që i plotësojnë standardet e sigurisë; sigurimi i strehimit dhe mbështetjes sociale për nënat vetëushqyese; Pjesëmarrja në të gjitha fazat e planifikimit urban e hapësinor; Prezenca në kontrollin e investimeve publike; Qasja në shërbimet publike; Trajtimi i çështjes së grave në zonat rurale; Respektimi i kuotës gjinore 50% me 50% siç kërkohet me legjislacion; Përmirësim i mobilitetit.

TË MOSHUARIT: Përmirësimi i shërbimeve publike; Gjelbërimi i hapësirave publike; Menaxhimi më i mirë i mbeturinave; Rregullimin e investimeve të reja në ndriçimin publik; Lirimin e trotuareve të zëna; Eliminimin e ndotjes akustike; Krijimin e një zgjidhje të qëndrueshme për problemin e lypsarëve; Zbatimin e të drejtës në informim; Mbrojtjen e trashëgimisë kulturore; Respektimi i kritereve urbanistike; Përfshirja e publikut në planifikimin hapësinor; Shtimi i llogaridhënjes; Zbatimi i projekteve që mundësojnë mirëqenie dhe përfshirje më të madhe sociale për të moshuarit; Finalizimi i funksionalizimit të Shtëpisë së Pleqve; Krijimi i ekipeve të ndryshme këshilldhënëse që do të mundësonin shfrytëzimin e përvojës së profesionistëve të moshuar e të pensionuar; Krijimin e institucioneve kulturore, edukative e muzeale në qytet.

PERSONAT ME AFTËSI TË KUFIZUARA: Respektimi i kuotës së punësimit të PAK; Përkrahje më e madhe e OJQ-ve për PAK; Ofrimi i hapësirave adekuate për punë për OJQ-të për PAK; Përpilimi i një databaze për PAK; Sigurimi i lëvizjes së lirë të PAK në hapësirat dhe ndërtesat publike, përfshirë toaleta të qasshme dhe rregullim dhe infrastrukturë adekuate; Përdorimi i gjuhës së shenjave në faqen e internetit të Komunës; Lirimi i PAK nga shërbimet komunale (tatimi në pronë, mbeturinat etj.); Sigurimi i parkingjeve për PAK; Garantimi i gjithëpërfshirjes në edukim për PAK; Transporti urban i mundshëm dhe me lehtësime; Bursa për PAK; Shtim i semaforëve akustikë; Shtim i ashensorëve në objektet ekzistuese, duke përfshirë alfabetin e Brailit.

KULTURA DHE SPORTI: Përmirësimi i infrastrukturës kulturore dhe sportive; Masivizimi i aktiviteteve kulturore dhe sportive të rinjtë; Organizimi i aktiviteteve për edukim kulturor në formë koncertesh pedagogjike artistike me performim të Orkestrës së Qytetit; Aktivizimi i teatros së fëmijëve; Komunikim më i mirë me komunitetin kulturor dhe sportiv të qytetit; Shërbime më të mira publike; Përmirësimi i ndriçimit publik; Eliminimi i ndotjes akustike; Ndalim i degradimit të Qendrës Historike; Zbatim i praktikave për mobilitet më të mirë në qytet; Ndërmarrje e masave për shtimin e sigurisë publike me funksionalizimin e kamerave dhe vëzhguesve të sigurisë; Krijim i parkingjeve publike; Krijim i shtigjeve për biçikletave me shenjëzim adekuat; Lirimi i hapësirave të zëna publike; Shtimi i hapësirave të gjelbërta; Trajtimi i qenve endacak

Për dallim nga vlerësimet e sipërshënuara (nën nivel të kënaqshëm apo mesatar) nga ana e përfaqësuesve të grupeve specifike të komunitetit, të specifikuar sipas Kartës së Qytetit, drejtorët e Drejtorive Komunale në Prizren janë përgjegjur me qëndrime diametralisht të kundërta, duke e cilësuar angazhimin e Komunës së Prizrenit me angazhim të lartë dhe gjendje aktuale mbi mesatare. Pyetësi i njëjtë i ndarë me të gjitha drejtoritë (por me përgjegje vetëm nga Beni Kizolli/ Drejtoria e Urbanizmit dhe Planifikimit Hapësinor, Islam Thaqi/ Drejtoria për Punë dhe Mirqenië Sociale, Osman Hajdari/ Drejtoria e Administratës, Edon Muçaj/ Drejtoria e Inspektoriateve, Sevil Kazaz/ Drejtoria për Turizëm dhe Zhvillim Ekonomik), vë në pah një lloj vetë-kënaqësie institucionale karshi realitetit të kundërt të reflektuar nga qytetarët.

KONKLUZA

Komiteti i Kartës së Qytetit vlerëson se përkundër nismave dhe angazhimeve të Komunës së Prizrenit me institucionet relevante, përmbushja e të drejtave të specifikuar sipas Kartës së Qytetit ende lë shumë për tu dëshiruar (bazuar në evaluimin e bërë në periudhën dy vjeçare pas miratimit të dokumentit në fjalë).

Edhe pse angazhimi në monitorimin e situatës ka qenë ngushtë i ndikuar nga situata pandemike në vend, Komiteti vlerëson se ekzistimi i trupës monitoruese është më se i domosdoshëm dhe se validiteti i Kartës së Qytetit është vlerë e shtuar për një qeverisje demokratike në Komunën e Prizrenit.

EC angazhohet për qëndrueshmëri ekonomike dhe qeverisje demokratike në nivel lokal (dhe rajonal) përmes mobilizimit të komunitetit, mbikqëyrjes së vendimmarrjes publike dhe partneritetit në zbatim të programeve dhe politikave zhvillimore.

Për përmbushjen e këtij misioni organizata zbaton projekte dhe nisma në kuadër të dy programeve kryesore: Qytete/Komuna Gjithëpërfshirëse dhe Zhvillim i Qëndrueshëm. Ndërsa programi i tretë është ideuar si njësi mbështetëse për veprimin e organizatës dhe synon adresimin e tri sfidave të jashtme dhe të brendshme: 1. Vëllimin e pamjaftueshëm të dijes empirike në vend, përfshi të dhënat e besueshme statistikore, analizat e specializuara dhe mendimet profesionale, 2. Nevojën për konsolidimin e kapaciteteve të brendshme, veçanërisht në hulumtime, baza të të dhënave, analizë, menaxhim, zhvillim komunitar dhe ekspertizë sektoriale, dhe 3. Mungesën e qëndrueshmërisë financiare afatgjatë duke i diversifikuar burimet e të hyrave, me theks në ofrimin e shërbimeve për palët e treta.

Trekëndëshi konceptual që do të orientojë punën e organizatës në pesë vitet e ardhshme (2020 - 2024) ka këto elemente: 1. Gjithëpërfshirjen, 2. Qëndrueshmërinë, dhe 3. Dijen. EC beson se demokratizimi dhe zhvillimi i gjithëmbarshtëm shtetëror është proces që duhet planifikuar dhe ndërtuar nga posht lart. Në thelb të qeverisjes demokratike qëndron hapja dhe përfshirja e të gjithëve në marrjen e vendimeve që kanë për synim të mirën e përbashkët, ndërsa planifikimi zhvillimor kërkon shfrytëzim racional të burimeve territoriale, pa e kompromituar përdorshmërinë e tyre nga gjeneratat e ardhshme. Si demokracia ashtu edhe zhvillimi duhen ndërtuar mbi bazën e dijes së shëndoshë që garanton vendime dhe veprime të mençura dhe vizionare.

Vlerat kryesore të organizatës janë:

1. Paanshmëria - EC vepron në bazë të analizave të thukta dhe gjithëpërfshirëse dhe mënjanon veprimet e ngutshme dhe impulsive. EC synon të përkrahë dhe të shtyjë përpara alternativat të cilat në bazë të hulumtimit dalin të jenë më të përshtatshmet, pavarësisht nëse masa e shoqërisë nuk e përkrahin këtë opsion;

2. Aktivizmi - Anëtarët e EC do të jenë aktivistë të cilët angazhohen në baza të rregullta për të shtyrë përpara bashkëveprimin qytetar për të përmbushur misionin e organizatës;

3. Orientimi drejt rezultateve - Anëtarët e EC janë të orientuar për të arritur rezultate, ku përpjekja nuk i kënaq pritjet e organizatës në qoftë se nuk përfundon me rezultatet e pritura;

4. Komuniteti bazë e veprimit - EC do të jetë gjithnjë pranë komunitetit, duke mësuar nga qytetarët dhe duke ndërtuar konsensus për bashkëveprimin dhe formësimin e shoqërisë.